

26:4-6 Dovid decides to invade the military encampment (continued)

1. Talmud, Sanhedrin 49a

אילמלא דוד לא עשה יואב מלחמה ואילמלא יואב לא עסק דוד בתורה, דכתיב "ויהי דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו ויואב בן צרויה על הצבא (שמואל ב ח:טו)" מה טעם דוד עשה משפט וצדקה לכל עמו? משום דיואב על הצבא. ומה טעם יואב על הצבא? משום דדוד עשה משפט וצדקה לכל עמו.

If not for David, Yoav could not have waged war. And if not for Yoav, David could not have been involved with Torah. As Shemuel II 8:15 says, "And David performed justice and righteousness for his entire nation, and Yoav son of Tzeruyah was over the army." Why was David able to perform justice and righteousness for his entire nation? Because Yoav was over the army. And why was Yoav able to lead the army? Because David performed justice and righteousness for his entire nation.

26:7-12 Dovid refuses to harm Shaul, but takes his spear and pitcher

2. Malbim to Shemuel I 26:8

חשב שזה ודאי השגחיי שישנו כולם כדי שיכהו:

He thought this was certainly from [Divine] supervision, that all of them were sleeping, so that he could strike [Shaul].

3. Midrash Tehillim 58:1

ולמה שני פעמים ד' אלא אמר לו חי ד' אם תהרגנו, אל תהרגהו, ואם תהרגהו חי ד' אני אהרגך.

And why mention Hashem twice? But he said, "By Gd if you kill him – don't kill him. And if you kill him, by Gd, I will kill you."

4. Radak to Shemuel I 26:10

וזה אמר דוד מלבו, כי אמר בלבו כיון שמאס בו ד' ית' מהיות מלך וצוה למשחני לא יתכן שיאריך הזמן. או אפשר כי מפי שמואל אמר שימות בקרוב.

Dovid said this on his own, saying to himself, "Since Gd rejected [Shaul] as king and commanded [Shemuel] to anoint me, it isn't possible that this would take long." Or, perhaps he heard from Shemuel that [Shaul] would die soon.

5. Radak to Shemuel I 24:4

אמר לו ע"י שמואל או גד או נתן הנביא שיתן אויביו בידי ושיצלה למלוכה. אבל על שאול לא נאמר לו, כי לא נפל בידו, אבל אנשי דוד אמרו לו אחר שהקל הבטיחך שיתן אויבך בידך, הנה שאול ראש אויבך...

Gd told him, via Shemuel, Gad or Natan the Prophet, that He would put his enemies in his hands, and he would take the throne. But this was not said to him regarding Shaul, for [Shaul] never fell into his hand. But David's men said to him: since Gd has promised to give your enemies into your hands, Shaul is your chief enemy...

6. The spear Shemuel I 18:10-11, 19:9-10, 20:33, 22:6, 26:11, Shemuel II 1:6

7. Midrash Tehillim 58:1

היינו "שוכב" היינו "ישן"! אלא שניתנה להם שינת תרדמה.

"Lying" and "sleeping" are the same! But deep sleep was placed upon them.

8. Talmud, Yevamot 49b-50a

"את מספר ימיך אמלא" תנאי היא, דתניא "את מספר ימיך אמלא" – אלו שני דורות, זכה משלימין לו לא זכה פוחתין לו, דברי ר' עקיבא. והכמים אומרים זכה מוסיפים לו לא זכה פוחתין לו. אמרו לו לרבי עקיבא: הרי הוא אומר 'והוספתי על ימיך חמש עשרה שנה!' אמר להם: משלו הוסיפו לו. תדע שהרי נביא עומד ומתנבא 'הנה בן נולד לבית דוד, יאשיהו שמו', ועדיין לא נולד מנשה! "ורבנן? מי כתיב 'מחזקיה'?" "לבית דוד" כתיב, אי מחזקיה נולד אי מאינש אחרינא.

"I will fill the count of your days" – This is a debate among the *tannaim* [sages of the Mishnah], as we have learned, "'I will fill the count of your days' – These are the [standard] years of generations. If one merits, they complete these for him. If one does not merit, they reduce these for him, per Rabbi Akiva. The Sages say: If one merits, they add for him. If one does not merit, they reduce these for him.

"They said to Rabbi Akiva: It says, 'And I will add fifteen years to your days!' He replied: They added [back] his own. You know this, for the prophet prophesied [earlier], 'A son will be born to the house of David, his name is Yoshiyahu,' and Menasheh was not yet born!"

And what would the Sages respond? Does it say "to Chizkiyah"? It says "To the house of David," whether from Chizkiyah or from another.

9. Ralbag to Shemuel I 26:10

יתכן בבאו במקום הסכנה שימות בלא עתו, וכבר זכרו זה בעלי חכמת משפטי הכוכבים בספריהם והוא עוד דעת תורתנו השלמה, ולזה צותה לעשות מעקה לגגים למלט הבאים שם מהנפילה:

It is possible that he might die when it is not his time if he enters a dangerous position. Astrologers have already mentioned this in their texts, and it is also the view of our perfect Torah. Therefore the Torah commanded to make a fence on rooves, to save those who go there from falling.

10. Talmud, Shabbat 32a

"כי יפל הנפל ממנו" - ראוי זה ליפול מששת ימי בראשית שהרי לא נפל והכתוב קראו נופל אלא שמגלגלין זכות על ידי זכאי וחובה על ידי חייב.

"...should one who falls fall from it." – This person was suited to fall from the six days of Creation, for even before he fell the text called him "one who falls." But [Gd] brings merit to the meritorious and guilt to the guilty.

11. Sefer haChinuch (13th century) #546

עם היות ד' ברוך הוא משגיח בפרטי בני אדם ויודע כל מעשיהם, וכל אשר יקרה להם טוב או רע בגזרתו ובמצותו לפי זכותו או חיובו, וכענין שאמרו זכרונם לברכה [חולין ז' ע"ב] "אין אדם נוקף אצבעו מלמטה אלא אם כן מכריזין עליו מלמעלה," אף על פי כן צריך האדם לשמור עצמו מן המקרים הנהוגים בעולם, כי הקל ברא עולמו ובנאו על יסודות עמודי הטבע, וגזר שיהיה האש שורפת והמים מכבין הלהבה, וכמו כן יחייב הטבע שאם תפול אבן גדולה על ראש איש שתרצץ את מוחו או אם יפול האדם מראש הגג הגבוה לארץ שימות, והוא ברוך הוא חנן גופות בני אדם ויפח באפיו נשמת חיים בעלת דעת לשמור הגוף מכל פגע... ואמנם יהיו קצת מבני אדם אשר המלך חפץ ביקרם לרוב חסידותם...

Even though Gd watches the specifics of people's lives and knows their deeds, and all that happens to them, good or bad, is at His decree and command based on their merit and guilt, as the Sages said (Chullin 7b), "One does not bang his finger below unless it has been decreed upon him from above," nonetheless, one must guard himself from commonplace events, for Gd created His world and built it upon the foundations of the pillars of nature, and He decreed that fire should burn and water should extinguish a flame, and so, too, nature may require that if a large stone should fall on a person's head, it would crush his skull, or if a person would fall from the top of a high roof to the ground he would die. And He was generous to the bodies of people, blowing into their nostrils the breath of life with intellect to guard the body from all harm... And in truth, some people, who the King values due to their great piety...

12. Rabbi Naftali Tzvi Yehudah Berlin (19th-20th century Russia), *Emek haNetziv*, Sifri Naso 42

הרעה שעשה לעצמו עושה את שלה, והטוב עושה את שלה... כך עלה במחשבתו יתברך ביצירת העולם, ש"ישלט האדם באדם לרע לו" (קהלת ח:ט), או צבא ל"אדם עלי ארץ" (איוב כ:ד) במזלו הרע.

The evil a person commits generates its own evil, and the good generates its own good... This is what Gd desired when He created the world, that "one human being could affect another, even to harm him", and even for a force to [affect] "a person on earth" because of his bad mazal.

26:13-20 Dovid proves that he could have harmed Shaul

13. Radak to Shemuel I 26:14

אחר שקרא אל העם ואל אבנר ולא היו עונים אותו, קרא עוד אל אבנר בשם...

After he called to the army and to Avner and they didn't answer him, he called to Avner again, by name...

14. Talmud Yerushalmi, Sotah 1:8

ורבנין אמרין על ידי שלא הניח לשאול להתפייס מדוד. הדין הוא דכתיב [שמואל א כד יא] "ואבי ראה גם ראה את כנף מעילך בידי." אמר ליה מה את בעי מן גלגוי דהדין? בסירה הוערת! וכיון שבאו למעגל אמר לו [שם כו יד] "הלא תענה אבנר!" גבי כנף אמרת בסירה הוערת, חנית וצפחת בסירה הוערת??

And the Sages said: Because he did not allow Shaul to make up with David. Thus it says, "My father, see, also see, the corner of your tunic in my hand." [Avner] said to him, "What do you want with this bluffer? You were caught on a thorn!" And when they entered the circle [in Chapter 26], [David] said to him, "Will you not answer, Avner?" For the corner of the tunic, you said 'You were caught on a thorn.' Were the spear and jug also caught on a thorn??"

15. Midrash Tehillim 58:1

אמר לו מה יש לו [צ"ל לך] עכשיו לענותי, הרי אמרתם אמש לשאול על דבר המערה שאלמלא עשה לך מאומה, היינו נכנסין ואוכלין אותו מיד, עכשיו הרי החנית והצפחת, מה יש לך לענות?

He said to him: What do you have now to answer me? Earlier you told Shaul, regarding the cave, "Had he done anything to you, we would have come in and consumed him immediately." Now, here is the spear and the jug, what can you answer?

16. "Who dares call to the king"

- "Upon the king" The king sleeps, don't wake him Radak
- "To the king" You are calling to the king with discretion Malbim
- "To the king's servant" You are interrupting my service of the king Prof. Kil (Daat Mikra)

17. Malbim to Shemuel I 26:19

המנחה נלוה תמיד עם הקרבן וטפל אליו, ור"ל את העולה כבר העליתי לרצון ועתה הוספתי את המנחה שבאה עם העולה, כמ"ש (ויקרא כג:לז) עולה ומנחה. ור"ל שמה שלא הרגו בפעם הראשון כשכרת כנף מעילו יחשב כקרבן הבא לרצות, ומה שלא הרגו עתה שנית יחשב כמנחה הנלוה אל הקרבן, ותחשב לי לצדקה.

The *minchah* is always associated with a *korban* and subsidiary to it. He said: I already brought an *olah* for [Divine] desire, and now I have added a *minchah* with the *olah*, like Vayikra 23:37, "An *olah* and a *minchah*." Meaning: He didn't kill him the first time, when he cut the corner of his tunic, and that is considered like a *korban* which comes to appease. He didn't kill him now, a second time, and that should be considered like a *minchah* which is associated with a *korban*. That should be considered righteousness for me.

18. Abarbanel to Shemuel I 26:19

ואמר זה על שאול וביתו שהיה נחלת ד' מלכותו, או אמר זה על מיכל וביתו, כאמרו (משלי יט:יד) בית והון נחלת אבות ומד' אשה משכלת. או אמרו על ארץ ישראל...

He said this about Shaul and his household, which was the portion of Gd, His reign. Or he said it about Michal and his own household, like Mishlei 19:14, "A house and wealth are the portion of ancestors, and an insightful woman is from Gd." Or, he said it about the Land of Israel...

19. Midrash, Sifri Ekev 43

אמר להם, "הזהירו שמא יטעה אתכם יצר הרע ותפרשו מן התורה," שכיון שאדם פורש מן התורה הולך ומדבק בעבודה זרה שנאמר (שמות לב:ח) "סרו מהר מן הדרך אשר צויתים עשו להם עגל מסכה," ואומר (שמואל א כו:יט) "... וכי תעלה על דעתך שדוד המלך עובד עבודה זרה? אלא כיון שפוסק מדברי תורה הולך ומדבק בעבודה זרה.

He said to them, "Be careful, lest the *yetzer hara* trick you, and you separate from [studying] Torah." For when one separates from Torah, he goes and adheres to idolatry, as in Shemot 32:8, "They strayed quickly from the path I instructed them, they have made for themselves a molten calf." And it says Shemuel I 26:19... Would you ever think that King David served idolatry? But since he stopped learning Torah, he would go and adhere to idolatry.

20. Talmud, Ketuvot 110b

ת"ר: לעולם ידור אדם בא"י אפי' בעיר שרובה עובדי כוכבים, ואל ידור בחו"ל ואפילו בעיר שרובה ישראל, שכל הדר בארץ ישראל – דומה כמי שיש לו אלוה, וכל הדר בחוצה לארץ – דומה כמי שאין לו אלוה, שנא' "לתת לכם את ארץ כנען להיות לכם לאלקים." וכל שאינו דר בארץ אין לו אלוה? אלא לומר לך: כל הדר בחו"ל – כאילו עובד עבודת כוכבים...

One should always live in the Land of Israel, even in a city which is mostly of idolaters, rather than live outside of the Land of Israel even in a city which is mostly of Jews, for anyone who lives in the Land of Israel is as though he has a relationship with Gd, and anyone who lives outside of the Land of Israel is as though he has no relationship with Gd, as it says, "To give you the land of Canaan, to be your Gd."

And anyone who does not live in the Land of Israel has no relationship with Gd? Rather, it is to teach: Anyone who lives outside of the Land of Israel is as though he worships idols...

21. Rashi to Shemuel I 26:19

היוצא מא"י לחוץ לארץ בזמן הבית כאלו עובד ע"ג.

One who leaves from Israel to outside of Israel during the time of the Temple is as though he worships idols.

22. Talmud, Avodah Zarah 17b

א"ל רבי חנינא אשריך שנתפסת על חמשה דברים ואתה ניצול אוי לי שנתפסתי על דבר אחד ואיני ניצול שאת עסקת בתורה ובגמילות חסדים ואני לא עסקתי אלא בתורה [בלבד] וכדורב הונא דאמר רב הונא כל העוסק בתורה בלבד דומה כמי שאין לו אלוך
Rabbi Chanina ben Tradyon said to Rabbi Elazar ben Parta: "You are fortunate; you are caught on five charges and yet you will be saved. Woe is me; I am caught on one charge, and I will not be saved. You involved yourself in Torah and in chesed, and I was only involved in Torah." It is as Rav Huna said: One who involves himself in Torah alone is as though he has no [protecting] Gd.

23. Rabbi Shemuel Eidels, Maharsha to Avodah Zarah 17b

כאילו אין לו אלוך להצילו שאין לו אלקים אמת ח"ו מדותיו הם גמ"ח ויש לאדם לילך אחר מדותיו וק"ל:

He is as though he has no Gd to save him, for he has no true Gd, Gd forbid, for His traits are chesed, and one must follow His traits.

24. Rashi to Bereishit 26:12

"בארץ ההיא" - אף על פי שאינה חשובה כארץ ישראל עצמה, כארץ שבעה גויים:

"In that land" – Even though it is not as great as Israel itself, the land of the seven nations.

25. Ramban to Bereishit 23:19

וטעם "ואחרי כן קבר אברהם את שרה אשתו אל מערת שדה המכפלה וגו' היא חברון בארץ כנען" - כי שב לבאר השדה והמקום והארץ, בעבור כי כל הפרשה הזכירה בני חת ועפרון החתי, לפיכך הזכיר בסוף כי הוא בארץ כנען אשר היא ארץ ישראל, וכן אמר בתחילת הפרשה "בקריית ארבע היא חברון בארץ כנען". וכל זה לבאר כי הצדקת מתה בארץ ישראל ושם נקברה, כי החתים ממשפחות כנען:

The reason it says, "And afterward Avraham buried his wife Sarah in the cave of the field of Machpelah... this is Chevron in the land of Canaan" – for it went back to explain the field, the place and the land, because the entire portion mentioned the Hittites and Ephron the Hittite, and so it mentioned at the end that it was in the land of Canaan, which is the Land of Israel. And so it said at the start of the portion, "in Kiryat Arba, which is Chevron, in the land of Canaan." All of this was to explain that the righteous woman died in the Land of Israel and was buried there, for Hittites were a Canaanite family.

26. Talmud, Bava Batra 100a

הלך בה לארכה ולרחבה קנה מקום הילוכו, דברי ר' אליעזר. וחכמים אומרים אין הילוך מועיל כלום עד שיחזיק.

When one walks its length and breadth, he acquires the place where he walks, per Rabbi Eliezer. The Sages taught: Walking is ineffective, until he takes control. Rabbi Eliezer learns this from Avraham...

27. "Like the pursuit of the *kora* in the mountains"

- Like the *kora* bird pursuing the nests of other birds, to sit on their eggs (Chullin 140b)
- Like someone pursuing the *kora* bird in the mountains (Radak, Abarbanel)
- Like pursuing a random yodeler in the mountains (Malbim)

28. Talmud, Berachot 62b

"אם ד' הסיתך בי ירח מנחה." אמר רבי אלעזר: אמר ליה הקב"ה לדוד, "מסית' קרית לי? הרי אני מכשילך בדבר שאפילו תינוקות של בית רבן יודעים אותו," דכתיב "כי תשא את ראש בני ישראל לפקדיהם ונתנו איש כפר נפשו וגו'," מיד "ויעמד שטן על ישראל" וכתיב "ויסת את דוד בהם לאמר לך מנה את ישראל."

29. Prof. Ruth Walfish, Megadim 32 http://www.hatanakh.com/sites/herzog/files/herzog/mega32_walfish.pdf